

LỜI NÓI ĐẦU

Bảo vệ môi trường đang là vấn đề bức thiết quyết định đến sự tồn tại và phát triển của con người. Trong giai đoạn hiện nay, vấn đề bảo vệ môi trường và tài nguyên đang được các quốc gia và cộng đồng quốc tế quan tâm đặc biệt. Tại Việt Nam, từ sau khi có Nghị quyết Trung ương lần thứ VI của Đảng Cộng sản Việt Nam thì vấn đề bảo vệ môi trường mới chính thức được luật hóa. Vì vậy, đến những năm 90 của thế kỷ 20 trong số các biện pháp bảo vệ môi trường, biện pháp pháp lý được coi là biện pháp quan trọng hàng đầu. Việc giảng dạy môn học Luật môi trường được các trường đào tạo về luật quan tâm từ năm 1994. Để đáp ứng yêu cầu đào tạo của sinh viên một số chuyên ngành của trường Đại học Lâm nghiệp chúng tôi tiến hành biên soạn Bài giảng Pháp luật về lâm nghiệp và tài nguyên môi trường.

Bài giảng môn học được thiết kế bao gồm 6 chương trong đó trình bày những vấn đề cơ bản về pháp luật lâm nghiệp và môi trường; những nội dung chủ yếu của pháp luật về quản lý, bảo vệ và phát triển tài nguyên rừng; những nội dung chủ yếu của pháp luật trong đánh giá môi trường; về kiểm soát và bảo vệ các thành phần cơ bản của môi trường; trong vấn đề giải quyết tranh chấp và xử lý các vi phạm pháp luật trong bảo vệ môi trường và bảo vệ rừng. Mặc dù đã hết sức cố gắng xong không thể tránh khỏi những sai sót, vì vậy tác giả rất mong nhận được ý kiến đóng góp của các thầy cô, các nhà khoa học, các bạn sinh viên.

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	4
Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ PHÁP LUẬT LÂM NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG.....	5
1.1. Những vấn đề chung về pháp luật lâm nghiệp.....	5
1.1.1. Các khái niệm	5
1.1.2. Bảo vệ rừng và vai trò của pháp luật	9
1.1.3. Lịch sử phát triển của pháp luật về bảo vệ và phát triển rừng	13
1.1.4. Mục tiêu, chiến lược phát triển lâm nghiệp	16
1.2. Những vấn đề chung về môi trường và luật môi trường.....	17
1.2.1. Khái niệm môi trường và luật môi trường	17
1.2.2. Môi trường và sự phát triển bền vững	24
1.2.3. Những định hướng, mục tiêu quan trọng của chiến lược bảo vệ môi trường quốc gia.....	26
1.2.4. Khái quát sự phát triển của pháp luật về bảo vệ môi trường ở Việt Nam	27
1.3. Hệ thống quản lý nhà nước về Lâm nghiệp và môi trường	28
1.3.1. Chức năng, nhiệm vụ quyền hạn của các cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền chung	28
1.3.2. Chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của các cơ quan quản lý nhà nước chuyên ngành về lâm nghiệp	32
1.3.3. Chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền chuyên môn về môi trường	40
Chương 2. PHÁP LUẬT VỀ QUẢN LÝ, BẢO VỆ VÀ PHÁT TRIỂN TÀI NGUYÊN RỪNG	42
2.1. Pháp luật về quản lý rừng	42
2.1.1. Khái niệm	42
2.1.2. Quy định về quản lý rừng theo diện tích	44
2.1.3. Quản lý rừng theo mục đích sử dụng	44
2.2. Quy định của pháp luật về bảo vệ rừng	54
2.2.1. Quy định về phòng cháy chữa cháy rừng	54
2.2.2. Quy định về quản lý động thực vật rừng quý hiếm	62
2.2.3. Quy định về phòng trừ sâu bệnh hại rừng	68
2.2.4. Vấn đề quản lý hoạt động chẽ biển gỗ, khai thác rừng, vận chuyển, chẽ biển và thương mại lâm sản.....	69
2.3. Pháp luật về quản lý đất rừng	72
2.3.1. Quy định về giao đất, giao rừng	72
2.3.2. Quy định về cho thuê rừng, đất rừng	77
2.3.3. Một số quy định chung về giao đất, giao rừng; cho thuê đất, cho thuê rừng	79
2.3.4. Quy định về khoán sử dụng đất rừng trong các tổ chức	81
Chương 3. PHÁP LUẬT VỀ ĐÁNH GIÁ MÔI TRƯỜNG	84
3.1. Khái niệm đánh giá môi trường	84
3.1.1. Khái quát về đánh giá môi trường	84
3.1.1.1. Quá trình phát triển của đánh giá môi trường	85
3.1.1.2. Lợi ích của đánh giá môi trường	85
3.1.1.3. Vai trò của đánh giá môi trường	86
3.1.2. Khái niệm	87
3.1.3. Các giai đoạn chính của quá trình đánh giá môi trường	88

3.2. Những nội dung cơ bản của pháp luật về đánh giá môi trường.....	89
3.2.1. Các quy định của pháp luật về đánh giá môi trường chiến lược	89
3.2.2. Quy định của pháp luật về đánh giá tác động môi trường.....	91
3.3. Pháp luật về cam kết bảo vệ môi trường	96
3.3.1. Đối tượng phải có bản cam kết bảo vệ môi trường	96
3.3.2. Nội dung bản cam kết bảo vệ môi trường.....	96
3.3.3. Hồ sơ đăng ký bản cam kết bảo vệ môi trường	97
3.3.4. Thời điểm đăng ký bản cam kết bảo vệ môi trường	97
3.3.5. Tổ chức đăng ký bản cam kết bảo vệ môi trường	98
3.3.6. Quy trình đăng ký bản cam kết bảo vệ môi trường	98
3.3.7. Trách nhiệm của chủ dự án sau khi bản cam kết bảo vệ được đăng ký	99
3.3.8. Trách nhiệm của cơ quan nhà nước đăng ký bản cam kết bảo vệ môi trường ..	99
Chương 4. PHÁP LUẬT VỀ KIỂM SOÁT VÀ BẢO VỆ CÁC THÀNH PHẦN CƠ BẢN CỦA MÔI TRƯỜNG.....	100
4.1. Khái niệm ô nhiễm môi trường, suy thoái môi trường, sự cố môi trường	100
4.1.1. Ô nhiễm môi trường.....	100
4.1.2. Suy thoái môi trường	102
4.1.3. Sự cố môi trường	102
4.2. Kiểm soát ô nhiễm môi trường, suy thoái môi trường, sự cố môi trường	103
4.2.1. Khái niệm kiểm soát ô nhiễm môi trường.....	103
4.2.2. Các hình thức pháp lý của kiểm soát ô nhiễm môi trường.....	103
4.3. Kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động khoáng sản	110
4.3.1. Khái niệm và sự cần thiết phải kiểm soát ô nhiễm trong hoạt động khoáng sản	110
4.3.2. Pháp luật về kiểm soát ô nhiễm trong hoạt động khoáng sản.....	112
4.3.3. Kiểm soát các thành phần cơ bản của môi trường trong hoạt động khoáng sản	115
4.4. Kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động dầu khí.....	116
4.4.1. Khái niệm và sự cần thiết phải kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động dầu khí	116
4.4.2. Quy định của pháp luật về kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động dầu khí.....	117
4.5. Kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động xuất, nhập khẩu	119
4.5.1. Sự cần thiết phải kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động xuất, nhập khẩu.....	119
4.5.2. Quy định của pháp luật về kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu	119
4.6. Kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động du lịch	120
4.6.1. Khái niệm và sự cần thiết phải kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động du lịch	120
4.6.2. Quy định của pháp luật về kiểm soát ô nhiễm môi trường trong hoạt động du lịch	123
4.7. Pháp luật về bảo tồn đa dạng sinh học.....	125
4.7.1. Vấn đề đa dạng sinh học và bảo vệ đa dạng sinh học	125
4.7.2. Pháp luật về bảo vệ đa dạng sinh học	128

4.8. Pháp luật về kiểm soát ô nhiễm không khí	129
4.8.1. Không khí và sự cần thiết phải bảo vệ không khí sạch.....	129
4.8.2. Nội dung chủ yếu của pháp luật về kiểm soát ô nhiễm không khí	133
4.9. Pháp luật về kiểm soát ô nhiễm nước	134
4.9.1. Khái niệm và tầm quan trọng của nước.....	134
4.9.2. Đặc điểm các nguồn nước	135
4.9.3. Sự cần thiết kiểm soát ô nhiễm nước	135
4.9.4. Nội dung chủ yếu của pháp luật về kiểm soát ô nhiễm nguồn nước.....	138
Chương 5. GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP - XỬ LÝ VI PHẠM PHÁP LUẬT TRONG BẢO VỆ TÀI NGUYÊN RỪNG VÀ MÔI TRƯỜNG	154
5.1. Giải quyết tranh chấp – xử lý vi phạm pháp luật môi trường.....	154
5.1.1. Giải quyết tranh chấp môi trường	154
5.1.1.1. Khái niệm	154
5.1.1.2. Phân loại	154
5.1.1.3. Dấu hiệu đặc trưng của tranh chấp môi trường.....	154
5.1.1.4. Yêu cầu trong giải quyết tranh chấp môi trường.....	154
5.1.1.5. Nguyên tắc cơ bản trong giải quyết tranh chấp	155
5.1.1.6. Các phương thức giải quyết tranh chấp môi trường	155
5.1.1.7. Trình tự giải quyết tranh chấp môi trường	155
5.1.2. Xử lý vi phạm pháp luật môi trường	156
5.1.2.1. Xử phạt vi phạm hành chính về bảo vệ môi trường	156
5.1.2.2. Truy cứu trách nhiệm hình sự về bảo vệ môi trường	162
5.2. Giải quyết tranh chấp và xử lý vi phạm pháp luật trong lĩnh vực tài nguyên rừng.....	180
5.2.1. Giải quyết tranh chấp trong lĩnh vực tài nguyên rừng	180
5.2.2. Xử lý vi phạm pháp luật trong lĩnh vực bảo vệ rừng	180
Chương 6. THỰC THI CÁC ĐIỀU ƯỚC QUỐC TẾ VỀ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG. 197	197
6.1. Những vấn đề lý luận chung về điều ước quốc tế và việc thực thi điều ước quốc tế.. 197	197
6.1.1. Khái niệm về điều ước quốc tế	197
6.1.2. Các phương thức thực thi điều ước quốc tế	198
6.1.3. Pháp luật quốc tế về việc thực thi điều ước quốc tế	198
6.1.4. Pháp luật hiện hành của Việt Nam về việc thực thi điều ước quốc tế	198
6.2. Các điều ước quốc tế về kiểm soát ô nhiễm (Việt Nam đã phê chuẩn)..... 199	199
6.2.1. Các điều ước mà Việt Nam đã phê chuẩn về kiểm soát ô nhiễm môi trường... 199	199
6.2.2. Những nghĩa vụ chủ yếu của Việt Nam xuất phát từ các điều ước quốc tế về kiểm soát ô nhiễm	199
6.2.2.1. Nghĩa vụ cơ bản của Việt Nam về bảo vệ tầng ozôn	199
6.2.2.2. Nghĩa vụ cơ bản của Việt Nam về biến đổi khí hậu.....	200
6.2.2.3. Nghĩa vụ về kiểm soát ô nhiễm môi trường biển	201
6.2.2.4. Nghĩa vụ cơ bản của Việt Nam khi tham gia công ước BASEL.....	202
6.2.3. Việc thực thi các nghĩa vụ cơ bản trong các công ước quốc tế về kiểm soát ô nhiễm ở Việt Nam.....	203
6.3. Các điều ước quốc tế về đa dạng sinh học và bảo tồn thiên nhiên	206
6.3.1. Tổng quan các điều ước quốc tế về đa dạng sinh học và bảo tồn thiên nhiên . 206	206
6.3.2. Thực thi các nghĩa vụ phát sinh từ các điều ước mà Việt Nam ký kết hoặc tham gia.....	208
TÀI LIỆU THAM KHẢO	213
MỤC LỤC	215